

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/53/2020
Identifikačné číslo spisu:	7811207045
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:7811207045.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne MED - ART, s.r.o., so sídlom v Nitre, Hornočermánska 4, zastúpenej Mgr. Petrom Mesárošom, advokátom so sídlom v Nitre, Bottová 34, proti žalovaným 1/ S. H., bývajúcej v V., Č.S. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Alexandrom Milkom, advokátom so sídlom v Rožňave, Cyrila a Metoda 4, 2/ V. H., bývajúcemu v V., Č.Č. XXXX/XX, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4 C 120/2011, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 3. októbra 2019 sp. zn. 3 Co 258/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 3. októbra 2019 sp. zn. 3 Co 258/2018 a rozsudok Okresného súdu Rožňava z 13. marca 2018 č. k. 4 C 120/2011 a vec vracia Okresnému súdu Rožňava na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 13. marca 2018 č. k. 4 C 120/2011 - 266 1/ určil, že darovacia zmluva registrovaná Správou katastra Rožňava pod č. V 1108/09 - 1090/09, uzatvorená medzi žalovanou 1/ na strane obdarovanej a O. H. na strane darcu, predmetom ktorej je bezplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - byt č. 10 vo vchode 13, nachádzajúci sa na 1. poschodí bytového domu, súpisné č. XXXX, postavenom na parcele č. XXX/XXX, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v pomere 481/10000, zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie V. z dlžnícky na žalovanú 1/ je voči žalobkyni právne neúčinná, II. určil, že darovacia zmluva registrovaná Okresným úradom Rožňava, katastrálny odbor pod č. V 485/16, uzatvorená 23. marca 2016 medzi žalovanou 1/ na strane darcu a žalovaným 2/ na strane obdarovaného, predmetom ktorej je bezplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - byt č. 10 vo vchode 13, nachádzajúci sa na 1. poschodí bytového domu, súpisné č. XXXX, postavenom na parcele č. XXX/XXX, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v pomere 481/10000, zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie V. je voči žalobcovi právne neúčinná, III. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni peňažnú náhradu vo výške 30 846,86 do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a žalobkyni priznal náhradu trov konania proti žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto

náhrady bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaná 1/ darovacou zmluvou z 8. júla 2009 uzatvorenou s jej matkou O. H. nadobudla do svojho vlastníctva nehnuteľnosť - byt č. 10 vo vchode 13, nachádzajúci sa na 1. poschodí bytového domu, súpisné č. XXXX, na Č. ulici, postavenom na parcele č. XXX/XXX, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v pomere 481/10000, zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX. Týmto bezodplatným prevodom spornej nehnuteľnosti došlo k zmenšeniu majetku O. H., nakoľko existuje vymáhateľná pohľadávka žalobkyne voči matke žalovanej 1/ priznaná platobným rozkazom vydaným Okresným súdom Rožňava 5. mája 2011 sp. zn. 8Rob 26/2011 na zaplatenie sumy 31 024,86 eur s príslušenstvom, pričom matka žalovanej 1/ nemá iný majetok ako ten, ktorý previedla darovacou zmluvou. Ďalej zistil, že v súčasnosti je vlastníkom predmetného bytu žalovaný 2/, ktorý ho nadobudol do vlastníctva darovacou zmluvou uzatvorenou so žalovanou 1/. Z takto zisteného skutkového stavu vyvodil záver, že vo vzťahu k prevodu na žalovanú 1/ išlo o darovanie účelové, ktoré potvrdilo úmysel ukrátiť žalobkyňu ako veriteľa a v žiadnom smere nesúviselo s údajným osamostatnením sa žalovanej 1/. Uviedol, že bez predchádzajúceho vynaloženia náležitej starostlivosti vo vzťahu k oboznámeniu sa s ukracujúcim úmyslom dlžníka nemôže žalovaná strana efektívne vyvrátiť zákonnú domnienku o poznaní ukracujúceho úmyslu dlžníka. Mal za to, že k prevodu medzi žalovanou 1/ a žalovaným 2/ došlo účelovo s cieľom zmariť účel podanej odporovanej žaloby v tomto súdnom konaní a preto je darovacia zmluva uzavretá medzi žalovanou 1/ ako darkyňou a žalovaným 2/ ako obdarovaným neplatným právnym úkonom, keď k prevodu predmetnej nehnuteľnosti a nadobudnutiu bratom žalovanej 1/ nedošlo dobromyseľne, nakoľko obdarovaný mal a musel mať vedomosť o tomto súdnom konaní. O povinnosti žalovaných zaplatiť peňažnú náhradu žalobkyni rozhodol z dôvodu, že majetok, na ktorý bola pôvodne vedená exekúcia bol prevedený na tretiu osobu a v prejednávanej spore ide o peňažnú náhradu vo výške rovnajúcej sa prospechu, ktorý tretia osoba mala z odporovateľného právneho úkonu.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 1/ rozsudkom z 3. októbra 2019 sp. zn. 3 Co 258/2018 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým bolo rozhodnuté, že darovacia zmluva z dlžníčky na žalovanú 1/ je voči žalobkyni právne neúčinná potvrdil, vo výroku II. rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol, vo výroku III. rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanej 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 30 846,86 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobu voči žalovanému 2/ zamietol. Uviedol, že súd prvej inštancie sa náležite venoval otázke skúmania vynaloženia náležitej starostlivosti, keď vychádzal najmä z posúdenia dôvodu, pre ktorý sa darkyňa rozhodla previesť vlastnícke právo k spornému bytu na žalovanú 1/ na základe darovacej zmluvy. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie podľa ktorého zistená skutočnosť, že aj po darovaní bytu ostala v byte bývať žalovaná 1/, jej matka a jej brat nesvedčí o dôvode prevodu, ktorý žalovaná 1/ použila ako procesnú obranu a to osamostatnenie sa žalovanou 1/. Uviedol, že vzhľadom na žalobný petit mohol posudzovať iba otázku, či druhá darovacie zmluva je voči žalobkyni ukracujúcim právnym úkonom a uzavrel, že pre tento záver nie je splnený základný predpoklad a to existencia vymáhateľnej pohľadávky žalobkyne voči žalovanej 1/. Bol názoru, že ak žalovaná 1/, u ktorej sú splnené predpoklady pre vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu, už nie je vlastníčkou sporného bytu, nastupuje tu možnosť za súčasného vyslovenia neúčinnosti právneho úkonu priznať žalobkyni aj uplatnený nárok na uspokojenie pohľadávky veriteľa vo forme peňažnej náhrady a žalovanej 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 30 846,86 eur. Skonštatoval, že súd prvej inštancie nerozhodol o zmene žaloby postupom podľa § 142 ods. 1 C.s.p., avšak svojimi procesnými úkonmi túto procesnú vadu zhojil a v dôsledku jeho postupu tak nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 1/ (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. a § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Namietala, že nesprávnym postupom súdu jej bolo znemožnené, aby uskutočňovala svoje patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedla, že písomným podaním z 18. mája 2016 navrhla, aby súd pripustil do konania vstup V. H. ako žalovaného 2/ a zároveň požiadala o zmenu žalobného petitu. Bola názoru, že na pojednávaní 11. januára 2018 mal súd prvej inštancie pripustiť zmenu petitu, ktorý mal byť v ďalšom konaní predmetom konania, a o

zmenenom návrhu mal vypracovať uznesenie a doručiť ho stranám sporu, resp. ich právnym zástupcom. K odstráneniu tejto závažnej chyby však nedošlo a žalobkyňa za zmenenú žalobu ani nedoplatila súdny poplatok. Uviedla, že týmto postupom súdu bola uvedená do omylu, pretože jej procesné návrhy smerovali len k pôvodnej žalobe a aj dokazovanie súdom prvej inštancie nebolo zamerané na okolnosti zmenenej žaloby najmä k navrhovanému rozhodnutiu o povinnosti zaplatiť žalobkyni peňažnú náhradu vo výške 30 846,86 eur, keď súd prvej inštancie k tomuto návrhu nevykonával žiadne dokazovanie. Namietala, že rozhodnutia súdov nižších inštancií vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci a poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 MCdo 19/2008 a sp. zn. 4 Cdo 44/2007. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že súd prvej inštancie podanie žalobkyne s novým petitom doručil žalovanej 1/ a umožnil jej sa k nemu vyjadriť a preto nemohlo dôjsť k tak závažnému procesnému pochybeniu, pri uskutočňovaní procesných práv žalovanej 1/. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovanej 1/ odmietol, resp. zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastník, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej 1/ je dôvodné.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

7. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, je dovolanie mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Pokiaľ je odvolanie zásadne prípustné (ak Občiansky súdny poriadok v prípade niektorých rozhodnutí výslovne neustanovuje inak), dovolanie - naopak - je prípustné, len ak to Občiansky súdny poriadok výslovne uvádza. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto mimoriadnosť dovolania často zdôrazňuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (por. rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

8. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.). Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

9. Žalovaná 1/ v dovolaní namieta vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., t. j., že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktoré podľa jej názoru spočíva v nerozhodnutí súdu prvej inštancie o zmene žalobného petitu, ktorého zmenu navrhla žalobkyňa písomným podaním z 18. mája 2016.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. treba rozumieť taký vadný postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

11. O taký prípad v prejednávanej veci ide z dôvodu, že súd prvej inštancie pri prejednávaní a rozhodovaní veci nepostupoval v súlade s právnymi predpismi a dovolateľke znemožnil uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov a odvolací súd na túto vadu síce prihliadol, ale ju neodstránil, čím takisto odvolacie konanie touto vadou zaťažil.

12. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavy“) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

14. Podľa § 139 C.s.p. žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

15. Podľa § 140 ods. 1 C.s.p. zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe (§ 140 ods. 2 C.s.p.). Za zmenu žaloby sa nepovažuje úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu (§ 140 ods. 3 C.s.p.).

16. Podľa § 142 ods. 1 C.s.p. o prípustnosti zmeny žaloby súd rozhodne spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá, alebo na pojednávaní, ktoré nasleduje bezprostredne po tom, ako bola zmena žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania. Uznesenie, ktorým súd pripustil zmenu žaloby, doručuje súd subjektom, ak neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom nastala zmena, do vlastných rúk (§ 142 ods. 2 C.s.p.).

17. Podľa § 218 ods. 1 veta prvá C.s.p. v spojení s § 234 ods. 2 C.s.p. obsah rozhodnutia vysloví súd vo výroku uznesenia (obdobne § 155 ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.).

18. Z dispozičnej zásady ovládajúcej začatie civilného sporového procesu vyplýva, že návrh môže meniť výlučne žalobca, ktorý podal žalobu, príp. urobil v prebiehajúcom konaní určitý návrh spojený s

požiadavkou, aby o ňom súd rozhodol. Žalovaný môže zmeniť len vzájomnú žalobu, lebo v konaní o nej má právne postavenie žalobcu.

19. K zmene žaloby môže dôjsť kedykoľvek za sporového konania, dokiaľ nebolo vyhlásené (vydané) rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

20. Pretože zmena žaloby nemôže byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, stanoví sa, že k tomuto procesnému úkonu je potrebný súhlas súdu a že súd môže pripustiť zmenu návrhu len vtedy, ak sú splnené stanovené predpoklady. Ustanovenie § 139 a nasl. C.s.p. sa použije v sporovom konaní a ak konanie bolo začaté na návrh alebo ak bol v jeho priebehu urobený určitý návrh, tiež v nesporovom konaní.

21. Zmena návrhu je podaním vo veci samej a žalobca (navrhovateľ) ju môže urobiť ktorýmkoľvek zo spôsobov uvedených v § 125 C.s.p. a s dodržaním podmienok uvedených v § 127 C.s.p.

22. Súd je povinný doručiť zmenený návrh (žalobu alebo návrh na začatie konania) ostatným sporovým stranám (účastníkom) do vlastných rúk spravidla ešte pred rozhodnutím o tom, či zmenu pripustí; doručenie zmeneného návrhu nie je treba, ak ku zmene návrhu došlo na pojednávaní a strana sporu (účastník), ktorej by mala byť zmena žaloby doručená, bola na tomto pojednávaní prítomná. V prípade, že žaloba bola zmenená na pojednávaní ústne do zápisnice, splní súd povinnosť doručiť zmenenú žalobu sporovej strane (účastníkovi), ktorá na pojednávaní nebola prítomná, spravidla tým, že jej zašle opis zápisnice o pojednávaní alebo prepis zvukového záznamu z pojednávania (jeho časť).

23. O zmene žaloby rozhodne súd uznesením, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, a to ani v prípade, ak ho vydal súd prvej inštancie (§ 357 C.s.p. a contrario.); ak bolo uznesenie vyhlásené na pojednávaní, doručuje sa jeho písomné vyhotovenie len tým účastníkom, ktorí neboli prítomní pri jeho vyhlásení.

24. Uznesením, ktorým bolo rozhodnuté o zmene žaloby, je súd viazaný (por. § 237 ods. 1 C.s.p.).

25. Dokiaľ súd nerozhodne o uplatnenej zmene petitu žaloby, nemôže pokračovať v konaní o pôvodnej žalobe.

26. V danom prípade však súd prvej inštancie v zmysle hore uvedeného nepostupoval a odvolací súd nesprávny postup v konaní pred svojím rozhodnutím neodstránil, čím svoje konanie zaťažil vadou, ktorá nachádza svoje vyjadrenie v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p.

27. Ako je zrejmé z obsahu spisu, žalobou doručenou súdu prvej inštancie sa žalobkyňa domáhala určenia, že darovacia zmluva registrovaná Správou katastra Rožňava pod č. V 1108/09 - 1090/09, uzatvorená medzi žalovanou 1/ na strane obdarovanej a O. H. na strane darcu, predmetom ktorej je bezplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - byt č. 10 vo vchode 13, nachádzajúci sa na 1. poschodí bytového domu, súpisné č. 1685, postavenom na parcele č. XXX/XXX, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v pomere 481/10000, zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie Rožňava z dlžníčky na žalovanú 1/ je voči žalobkyni právne neúčinná. Písomným podaním z 18. mája 2016 žiadala žalobkyňa pripustiť do konania na strane žalovaných V. H. a zároveň pripustiť zmenu žalobného petitu tak, aby súd určil, že I. darovacia zmluva registrovaná Správou katastra Rožňava pod č. V 1108/09 - 1090/09, uzatvorená medzi žalovanou 1/ na strane obdarovanej a O. H.Q. na strane darcu, predmetom ktorej je bezplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - byt č. 10 vo vchode 13, nachádzajúci sa na 1. poschodí bytového domu, súpisné č. XXXX, postavenom na parcele č. XXX/XXX, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v pomere 481/10000, zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie Rožňava z dlžníčky na žalovanú 1/ je voči žalobkyni právne neúčinná, II. určil, že darovacia zmluva registrovaná Okresným úradom Rožňava, katastrálny odbor pod č. V 485/16, uzatvorená 23. marca 2016 medzi žalovanou 1/ na strane darcu a žalovaným 2/ na strane obdarovaného, predmetom ktorej je

bezplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - byt č. 10 vo vchode 13, nachádzajúci sa na 1. poschodí bytového domu, súpisné č. XXXX, postavenom na parcele č. XXX/XXX, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v pomere 481/10000, zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie Rožňava je voči žalobcovi právne neúčinná, III. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni peňažnú náhradu vo výške 30 846,86 do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie následne uznesením sp. zn. 4 C 120/2011 - 220 z 25. júla 2016 pripustil do konania na strane žalovaných ako ďalší subjekt V.G. H., avšak o zmene žaloby nerozhodol a pokračoval v ďalšom konaní bez toho, aby o zmene žalobného petitu rozhodol.

28. Odvolací súd vo svojom rozsudku síce skonštatoval, že súd prvej inštancie sa dopustil procesného pochybenia tým, že nerozhodol o zmene žaloby postupom podľa § 142 ods. 1 C.s.p., ale svojimi procesnými úkonmi túto procesnú vadu zhojil. Odvolací súd však neuviedol, ktoré procesné úkony, resp. aký procesný postup mal na mysli a ani akým spôsobom súd prvej inštancie zhojil a ďalej sa nezaoberal skutočnosťou, že uznesenie o pripustení zmeny návrhu nebolo vypracované súdom prvej inštancie a doručené stranám sporu a to napriek tomu, že nebol právoplatne ustálený predmet konania, a že takýmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo žalovanej 1/ znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Z hore uvedeného je nepochybné, že žalovanej 1/ bolo ako sporovej strane nesprávnym procesným postupom oboch súdov znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to tým, že uznesenie o zmene žaloby nebolo riadne vyhlásené na pojednávaní a ani neskôr písomne vypracované a sporovým stranám doručené. Takýmto nesprávnym procesným postupom oba súdy zaviniли, že predmet konania nebol ustálený a žalovaná 1/ nemohla uviesť všetky dôkazy na podporu svojich tvrdení.

30. Vadu konania súdu prvej inštancie spočívajúcu v znemožnení žalovanej 1/ nesprávnym procesným postupom, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd neodstránil. Naopak, sám zaťažil touto vadou svoje konanie, keď napriek tomu, že o požadovanej zmene návrhu nebolo okresným súdom právoplatne rozhodnuté do vyhlásenia rozsudku vo veci samej, z ktorého dôvodu v čase rozhodovania o veci samej nebol platne ustálený predmet konania.

31. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ C.s.p., ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu uznesením zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.). V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie ustáliť predmet konania, vydať rozhodnutie o zmene predmetu konania, resp. zmene žalobného petitu, a vec opätovne prejednať a rozhodnúť. S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

32. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.